

Opgave 2 Jong geleerd, oud gedaan

tekst 2

'Puber moet kunnen stemmen bij lokale en provinciale verkiezingen'

(...) Begin dit jaar [2019] verzamelden ze [jongeren] zich nog met duizenden in Den Haag om strengere klimaatmaatregelen te eisen. (...)

5 Maar stemmen mogen ze niet. Dat moet veranderen, vindt de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB), een onafhankelijk adviesorgaan van de regering en het parlement. Zijn

10 advies is de Kieswet aan te passen, zodat jongeren vanaf zestien jaar kunnen stemmen tijdens lokale en provinciale verkiezingen. Het was de wens van Sarah de

15 Lange, vertrekkend ROB-lid, om hier onderzoek naar te doen. De Lange, bijzonder hoogleraar Politicologie aan de Universiteit van Amsterdam, benadrukt: "Dit is niet een maatregel

20 waar je wonderen van moet verwachten." Maar: "Op langere termijn is verlaging van de kiesgerechtigde leeftijd naar zestien jaar wel van invloed op de opkomst

25 tijdens verkiezingen." (...)

In Oostenrijk (...) mochten zestienjarigen in 2005 voor het eerst meestemmen in twee deelstaten. (...)

Tijdens de parlementsverkiezingen

30 van 2008 stemden er voor het eerst ook zestienjarigen landelijk mee. "Dat had invloed op het verwerven en ontwikkelen van politieke kennis en interesse, en op de groei van politiek

35 zelfvertrouwen onder jongeren." (...)

De opkomst onder de groep jongvolwassenen die al wel mag

stemmen in Nederland, van 18 tot 24 jaar, is relatief laag. Dat komt

40 volgens De Lange deels door de levensfase waarin ze voor het eerst mogen stemmen. "Daarin verandert veel: ze wisselen van school naar werk of gaan doorstuderen, ze gaan

45 vaak uit huis. Dat is een ongunstig moment om iets fundamenteels als voor het eerst stemmen in te organiseren." (...)

Een van de voordelen die De Lange

50 noemt van het verlagen van de kiesgerechtigde leeftijd naar zestien jaar, is dat de leerplicht dan nog geldt en jongeren thuis wonen. Dat is een gunstigere context: "Je kunt ze

55 dus goed begeleiden richting de eerste keer stemmen." Maar het burgerschapsonderwijs moet daarvoor wel worden aangepast, is ook onderdeel van het advies. "Dat is

60 nu vooral op kennis gericht, het zou ook moeten gaan om vaardigheden." (...)

In het advies schrijft de ROB dat de verlaging van de kiesgerechtigde leeftijd ook kan bijdragen aan het

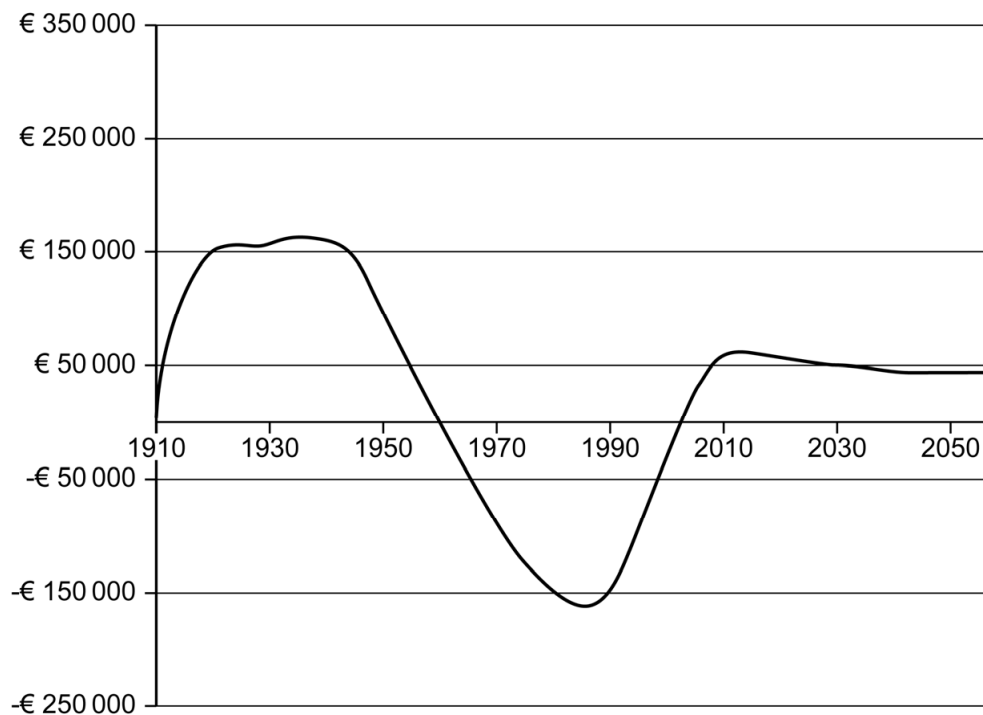
65 voorkomen van "machtsmisbruik van een generatie ten opzichte van een andere" als er beleid wordt ontwikkeld op thema's als pensioenen of klimaatverandering.

70 De Lange: "Politieke partijen zijn electoraal gemotiveerd. Als zestienjarigen mogen stemmen, wordt er ook beter naar ze geluisterd."

naar: www.nrc.nl, 2019

figuur 1

Netto profijt van overheidsbeleid per persoon uit een geboortjaar over de rest van het leven (in euro's)

Toelichting

De lijn in figuur 1 geeft het gemiddelde netto profijt (financieel voordeel) over de rest van het leven per persoon uit een geboortjaar.

Positieve bedragen geven aan dat iemand uit het betreffende geboortjaar gedurende het leven meer van de overheid ontvangt dan dat iemand aan de overheid betaalt. Negatieve bedragen geven aan dat iemand uit het betreffende geboortjaar gedurende het leven meer aan de overheid betaalt dan ontvangt.

Uit de figuur is bijvoorbeeld af te lezen dat iemand die geboren is tussen 1920 en 1940 gemiddeld ongeveer 160.000 euro ontvangt van de overheid.

naar: Raad voor het Openbaar Bestuur, 2019